

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perenyi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó ut/á
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
tértértek szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Valami a kivándorláshoz.

— szept. 12.

(—y) Egy felsőzempléni tót emberrel beszéltem e napokban. 20 év óta van távol hazájától. Amerikában vagyont és polgárjogot szerzett, amit az előttem felmutatott okirattal bizonyított is.

Hogy a haza iránti ragaszkodás mily erős a mi népünkben, még ha tót nyelven dicséri is az Istent, annak ékes bizonyítékát láttam ennél a most már nem tót, de szabad amerikai polgárnál.

20 év előtt mint gyermek-ember vándorolt ki; Amerikában családot alapított. Legidősebb fia 10 éves, New-Yorkban végezte az elemi iskolát. Csakis angolul beszél a fiu. Most az atyja elhozta haza, hogy tanuljon magyarul s egyik felvidéki városban a gimnáziumba adta be. Pedig ennek a volt tótnak már nem hazája Magyarország, itt nincs neki mit keresnie; míg itt lakott, ez a mi rendszerünk nem adott neki sem polgárjogot, sem elegendő kenyeret. Az idegen föld keblére ölelte, polgárrá tette, bőségesen jutalmazza szorgalmas munkáját.

Mit keres itt, Magyarországon? Miért hozta ide fiát, mi szüksége van ennek arra, hogy magyarul tanuljon? Hiszen a szabadság földjén felnőtt fiúnak soha sem lesz itt maradása, ha csak közéleti viszonyaink alapos változásán nem mennek át. Haza hozta ezt a volt ha-

zánkiát a hazaszeretet, mely a körülmények és életviszonyok minden változása dacára is élénk lánggal ég mindazok szívében, akik ennek az édes magyar földnek kenyerét valaha megkóstolták, akiknek bölcsője felett az édesanya dala itt hangzott el!

Nagy és szent ez az érzelem, nem törli ezt el az idők folyása. A távollét csak erősíti, de soha sem csökkentheti.

Ámde nagy kérdés, hogy mi lesz azzal az Amerikából ideszakadt kis diákkal? Elismeri-e ő ezt a földet otthonának, hogy fogja magát itt érezni, fog-e az ő lelke is szeretettel ragaszkodni ehhez a földhöz?

Nem.

Megmondom, hogy miért.

Nem halt ki belőle az apák érzése; lelke mélyén ott lappang még a hamu alatt a hazaszeretet tüzeinek parázsa. Gondos kezek lángra lobbanthatnák, de a mi szerencsétlen viszonyaink vizet hordanak a paráznak, kioltják azt.

Beszéltem azzal a kis diákkal is. Természetes, hogy a haza iránti kötelességekre figyelmeztettem, kérve: ne feledje el, hogy bár más föld szülőtte, de eszével, erejével s minden tehetségével ennek a hazának tartozik elsősorban. Kértem, ne feledje, hogy a vér vizzé nem lehet, a magyar sarj nem lehet eredeti hazájához hűtlen.

A gyermek alaposan rám cáfolt. Nem magas stílusú okoskodá-

sokkal, de az általa jól megfigyelt s a gyakorlati életből vett esemény felemlítésével. És kénytelen voltam elismerni, hogy ennek a kis fiúnak igaza van, még csak mentegetőzni sem lehet egyszerű szavai ellen.

A gyerek a következőket mondta: Szivesen jöttem apáim szülőföldre, óhajtom a magyar nyelvet megtanulni, a magyar műveltséget elsajátítani. De már a kezdet olyan, hogy elvette a kedvem a jövőtől. Mit fogok még én itt látni! Apám eljött velem, egy hét előtt érkeztek meg. Elhelyezett, magamra hagyott s vissza akart térni, hogy majd a tanév végével jó értem ismét. Mi New-Yorkban hajóra szálltunk, senki sem háborgatott, senki sem kérdezte hol az utlevélünk, szabad amerikai polgárt egyéni szabadságában senki sem gátol. — Atyám vissza akart utazni, amerikai polgár voltát igazoló okmánya nála van s elfogták, pénzt elvették, ide-oda toloncolták, most itt huzódott meg egy felvidéki rokonunknál, míg Amerikából újabb pénzküldeményt kap s szökve, bujdosva visszatérhet. És a magyar hatóságok teszik ezt a törvény örve alatt, a legfőbb hatalom nevében. Itt nincs egyéni szabadság, nincs személybiztonság, itt vadak laknak, ilyen államnak soha sem akarok polgára lenni. Egy év alatt ahogyan megtanulok magyarul s ha le nem tartóztatnak, majd szökve én is vissza megyek

oda, a hol az ember ember, szabad, nem kutya senkinek.

No, országbölcsői! találják ki önök, hogy mi lenne az orvosság ilyen esetekben. Mert hogy e gyermeknek igaza van: az kétségen kívül áll.

Igy vesztünk mi el milliókat emberben és vagyonban. A copf még igen uralkodik nálunk ma is, pedig el kell ismernünk, hogy ha amerikai pénz nincs, népünk régen nem szocialista, de anarkista lett volna a nyomor által üzetve.

Meg kellene becsülnünk más állam polgárának egyéni szabadságát, tartózkodni hatóságaink a zaklatásoktól. Ha rosszak az ide vonatkozó törvények, át kell azokat alakítani, mert mai rendszerünk nemzeti életünknek, vagyoni és erőbeli gyarapodásunknak legkevésbé sincs előnyére.

Jó lesz gondolkodni az elmondottak felett.

Ujhelyi dolgok.

Szeptember 10-én a legszelebb körben csapongó fantázia sem foghatta rá az időjárásra, hogy szeles. Nyomasztó szélesend, tropikus hőség uralkodott. Mind ennek dacára, hogy honnét vette magát Sátoraljauhely város Fő-és Kazinczy-utcáján a rengeteg szemét: annak nem mi vagyunk a megmondható. Különböző nagyságu és alakú papirosok, szalma s egyéb hulladék rémes mennyiségben diszgett városunk főutcáján. Az ünnepi délutánon és estén sétáló közönség nagy örömmel szemlélte a mi megköztisztaságosodott főutcánkat s azt a véleményt alkotta meg magának,

(Szép, sokat ér, de a 4 ökrömet nem adnám érte.)

Sem az egyház irattárában, mely különben sem sok darabból áll, sem a községnél nem lehetett a templomhajó építését megelőző időkből egyetlen okiratot feltalálni. En azt hiszem, hogy Zemplénvármegye levéltárában egy beható kutatás nem járna eredménytelenül arra nézve, hogy sok érdekes és még homályban lévő olyan ügyre derítsünk fényt, mely az ilyen aprólékoságok iránt is érdeklődők előtt becses.

A jövő 1906. évben lebontás alá kerül a mezőzombori, szintén évszázadokat átélv. ref. templom is. Ennek falai ugyanis annyira megrongálódtak már, hogy lebontása elkerülhetetlen. E templom a reformációnak hazánkban történt elterjedése legelső korszakában épült s a környékbeli ref. templomok közt a legrégebb.

Történetét, ha sikerül kikutatnom, annak idején meg fogom írni. Többet felkértem ez ügyben szives közreműködésre.

—cz.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Régi templomok.

A „Zemplén” eredeti tárcája.

A kassai rk. egyházmegye nagytudományú és bőkezű püspöke, Búbics Zsigmond, egyházmegyéje százados fennállásának jubileuma alkalmából remek kivitelű díszművet készíttetett, mely „Emlékkönyv” az egyházmegye területén levő plebániák kimerítő történeti leírását is magában foglalja.

Sokan lakunk itt, a vármegye székhelyén olyanok, kiket nem a saujhelyi templomban kereszteltek meg, de a vármegye különböző vidékeiről telepített ide a sors, s akik most érdeklődéssel olvassuk a jeles műből a saját szülőhelyünkre vonatkozó részleteket; mert a szorosán vett egyházi kérdéseken kívül a könyv igen sok becses történeti adatot is tartalmaz.

En a mezőzombori rk. egyháztörténete ügyében még ott lakásom idején kutattam, de okmányokra akadni teljes lehetetlenség volt. Nem maradt

más, mint a szájhagyomány, s ennek nyomán mondom el annyit, amennyit megtudhattam a zombori, még most is fennálló régi kath. templomról.

Az Emlékkönyv szerint „az ősi templom, ki által s mely évben építettett, tudni nem lehet.”

Ez tény. Sem építőjét, illetve építtetőjét, sem az évszámot nem tudjuk. De hogy a templom nem a tatárjárást közvetlenül követő időkben, sem nem a XVIII. században épült egészben az is tény.*

Okoskodásom arra a meggyőződésre vezetett s ez teljes bizonyossággal elfogadható is, hogy a most fennálló templomnak szentély részét az 1450—90. évek táján ezen a vidéken nagyszámmal lakó csehek építették. Az azonkori építkezési módra vall teljesen és mindenben a templom szentélyének alakzata s meglátszik,

* Kétségtelen, hogy a tatárjárást megelőző időkben már volt Zomboron rk. templom. De nem a mainak a helyén, hanem ettől északra, a „Pázsitjáró”-nak nevezett dombon. E templom mellett szerzetes kolostor is állott, de ezeket a tatárok teljesen feldúlták, s már nyomuk sincs az épületeknek.

hogy az akkor csak annyiból állott; — kis, kápolnaszerű épület volt. Falai imitt-amott még vannak repedezve; midőn ezeket nézegettük, az öreg eivisek folyton azt mondogatták: „Nem csuda öcsém, ezt még a csehek építették.” Déli oldalán levő támaszlopai is elűtő alakzatának a templom hajójának déli oldalához épített oszlopoktól. Ez a hajó kétségtelenül az 1760—70-es években épült, már nem boltozattal, de nád menyezettel. A szentély építése tehát teljes bizonyossággal tehető a XV. század közepére. Apáról-fiura maradt a nép ajkán, hogy „a mi templomunkat még a csehek építették”, s ez annál valószínűbb is, mert a község ősi eredetű lakói között még ma is vannak szláv hangzású névvel bírók. (Sztahura, Sztanyó, Havrila) Az 1700-as évek vége felé kezdett a község lakossága magyarosodni, azelőtt tótul beszéltek s ma is nevetik az öregek elbeszélése után a fiatalabbak, hogy a zombori tót bíró a suton ülve osztott igazságot s ő mondta a „Dorgó” nevű 1000 hordó bort termő Kazinczy féle szőlőre, hogy: „Sumne, velyo sztoji, ale stiri voli nye dal bim zanyho.”

FÉNYKÉPÉSZETI

CZIKKEK ÉS ESZKÖZÖK

jutányosan beszerezhetők:

HRABÉCZY KÁLMÁN drogériájában Sátoraljauhely, Főtér.

hogyan ezek a nagyszámú papírdarabok mind-mind ajánló levelek a mi városunk javára.

Annyi bizonyos, hogy az a nagyközönség, amely a polgármester részéről ilyen nembánomságot tapasztal közvetlenül a választás előtt, nem nagy bizodalommal tekint a választás utáni időkre!

A közönség pénzéből százakat öltek bele fűmágyba, fákba, napszármokba. Tinka mester nem tudni hová fordította a befektetéseket, de hogy a Kazinezy-utca fái, gyeses helyei a lehető legsilányabb gondozást mutatják, arról mindnyájan meg vagyunk győződve. 10 éves fákat mellett vannak karók, fiatal esemeteket megkitördel a szél. A tavasszal felásított s állítólag fűmágyal bevetett ágyakban kitűnően díszlik a porfű, ahol ugyan nincs ez is legázolva. Minden egyes fának a töve egy-egy szemétdomb, a szél által összehordott szemét, mindenféle rondaság itt akad meg s gyűlik halomra, nagy gyönyörűsége a közegészségügynek s a jövőendő kolerának.

Ad vocem cholera! Ugy Budapesten, mint a nagyobb vidéki városokban a hatóságok az első riasztó hírre már igen bölesen és azonnal megtettek minden lehető óvintézkedést. Csak városunk képez itt is kivételt, már t. i. annyiban, hogy nem tapasztaltuk, miszerint a rendőrkapitány ur közegéi egyes udvarokba betekintettek s a bacillus tenyésztéket megrendszabályozták volna. Nagyon kérjük, terjesztene ki figyelmét és intézkedéseit ez irányban s ne várja, hogy mi nevezünk meg a szennyes és piszkos udvarok gazdáit; mert ezt is meg fogjuk tenni legközelebb, ha addig ellenőrzést nem tapasztalunk a rendőrség részéről.

Kristóffy újdonsült szövetségesi a komaság öröme nagy dárídót rendeztek Sátoraljauhelyben szeptember 10-én este, valahol a Diana környékén.

A haza jövőendőbeli megmentői ugy este 11 óra tájt befejezven honmentő munkálataikat, oszlásnak indultak, de hogy ez az oszlás méltó legyen hozzájuk, egy kiszemelt elvtárs urat akaratan kívül előre küldöttek, még pedig futólépéssel, a többiek pedig különböző dur és mollbeli hangok produkálása s hatalmas terjedelmű fűtykösök lobogtatása mellett nyomultak a futólépéses elvtárs után.

Minthogy pedig az előhaladó elvtárs urnak a saját bőre van olyan beces, mint a kollegáié, igyekezett azt lehetőleg biztonságba helyezni s így történt, hogy a szorongatott helyzetbe került általános választójogos ur a Breiner kávéház előtti járdán beszélgető nem elvtársak közé menekült, hol a fűtykösök elől biztonságban érezte magát és esendesen el is sompolygott, de az a közönség, mely megbotránkozással és méltó felháborodással szemléli az ilyen ünnepi jeleneteket, azt kérdezi a rendőrkapitány urtól: Ki volt őrségen a Rákóczy és Fő-utca sarkán szept. 10-én este 11 órakor s aki volt, miért nem gátolta meg ezt az utcai kergetődzést? Mi ugy tudjuk, hogy rendőr messze látóval sem volt felfedezhető a látbatáron. Vagy nem rendeltek ki oda, vagy ha igen: a kirendelt rendőr ur a vasárnap esti vacsora maradványainak élvezetében merült el valamelyes dézsatündér oltalma alatt.

Van Sátoraljauhelyben két községi jellegű óvoda is. Egyik a Gubás —, a másik a Jókai-utcán. Igaz, hogy a város költségvetését, illetve az adózó polgárság zsebéből meglehetősen érintik ezekre az óvodákra fordított költségek, — de hogy ezeknek a kulturkiadásoknak valami hasznuk is volna, azt egyszerűen tagadjuk. Az új helyi

óvodákkal egyáltalán nem gondol senki. A gyerekek közül 20—25 jár a 2 óvodába s ez belekerül a városnak évente 4000 koronájába, az óvónők fizetését s az épületek fenntartását számítva. Ilyen fényűzést is csak egy fejtelten állapotban levő város engedhet meg magának. Az állam már 3 év előtt kimondotta, hogy a saujhelyi óvókat átveszi, de azóta egy lépés sem történt e téren, az akták pihennek. Kérdezzük: ki itt a bűnös? Aki bűnös: szenvedjen érte.

Az állatkinzás meggátlására különféle egyesületek, társulatok alakultak, hangzatos jelszavak röpködnek szerte, — de azért ütök a szegény állatot a vad lelkű emberek bántatlanul tovább is és terhelik erején felül s ha a teherrel megbirkózni nem képes négy lábú összeroskad, akkor a kétlábú állat dorongot fog s azzal orvosolja a bajt.

Saujhely főutcáján nem kis megbotránkozására a jobb elemnek, napirenden van, hogy a túlterhelés miatt összeroskad sovány gebét lelketlen hajásárja addig üti, míg a tehetetlen állat erejének végső megfeszítésével talpra nem áll s reszkető inakkal tovább vándorog küzdelmes pályáján. Bámész közönség is akad a lelkiismeretlen produktióhoz és sületlen megjegyzéseket tesz.

Ismételjük, városunk utcáin az ilyen jelenetek napirenden vannak. De rendőr nincs, a ki vizsont kardlappal mérné néhányat a gonosz állatkinzó lapockáira. Pedig ez igen kellene, mert e rut szokás tollal nem lesz kiirtható, csak viszonzott üttegekkel vagy pénzbírsággal.

A koldusok serege sáska módon el van e városban szaporodva. A mellékutcaikon nincs nap, hogy legalább 15—20 darab ne tisztelegne a házaknál. Ezeknek kérem egy vagyont lehet elosztogatni s a kapuk bezárása, kivált a külvárosokban lehetetlen, mert az emberek foglalkozása nem engedi azt; a házi nép tehát nem védheti magát a siserá had ellen. Kérjük a rendőrséget, nézzen be a mellékutcaikba is és győződjön meg erről személyesen.

A húsarak rémséges magasságát már szóvátettük. Intézkedést is kérünk, az árak leszállításához alkalmas módokatokra is rámutattunk. A polgármester ur azonban fontosabb dolgokkal van elfoglalva, hogysen e nagy horderejű kérdés helyes merbe terelése iránt intézkednek, — s maradt minden a régi ben.

Ez a régi állapot pedig tarthatatlan. — Szerkesztőségünkben bemutat-ták a tisztviselők húsbevásárlási könyveiket, amelyekből kitűnt, hogy azok, akik egy-két év előtt havi 30—40 koronát fizettek ki húsért, most ugy ananynyi fogyasztás mellett havonta 70—80 koronát fizetnek. Hová fog ez vezetni? Ki bírja ezt meg. Az állapotok kezdenek kétségbeesztő lenni, de senki sem törődik vele. Ennek rossz vége lehet urak! Miért nem tettek nálunk is kísérletet, — mint más városokban — a próbavágatások- és városi mérszázékek felállításával? Ha a polgármester fizetéséből kitelik is még a naponkénti húsra való, — a kisebbekből már nem tellik. Annyi jó akarattal pedig lehetne a város feje az irnokaihoz is, hogy lehetővé tegye, miszerint egyszer-kétszer ezek a kisebb emberek is egyenek húst.

A kántor-kutat is megénekeltük már. Ismétlésekbe nem bocsátkozunk, csak röviden annyit említünk föl, hogy a kút hasznavehetetlen.

Az elromlott szivattyút valami gyorskezü lakatosra bízták kijavítás végett; ez leszede, elvitte, s már

napok óta oda van. Hogy mikor lesz kész: azt lesse a víznélküli közönség.

A kántor-kut egy egész utca vízszükségletét van hivatva ellátni s éppen azért kijelentjük, hogy ha fel-szólalásunk nem vezet eredményre, legközelebb ismét szóvá tesszük. Egyébként a vízhiánnyal a vármegye közíg. bizottsága is foglalkozott steg-napi ülésében kimondotta, hogy utó-ljára ir át e tárgyban a város tanácsá-hoz s ha átiratának eredménye nem lesz: erélyesebb eszközöket fog igénybe venni.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg szeptember havi rendes ülését. Az ülésen Dókus Gyula alispán elnökölt és szép számmal jelentek meg a bizottság választott tagjai is. Ott voltak: Andrássy Sándor gróf, Fejes István, Meczner Béla, idb. Meczner Gyula, Molnár Béla és Sennyey Miklós báró bizottsági tagok. Az alispán augusztus havi jelentését a szécsényi Rákóczy ünnepélyen távollevő főjegyző helyett Izsépy Zoltán II. aljegyző olvasta fel. Előadók voltak még dr. Szirmay István főügyész, Somogyi Bertalan alügyész, Pintér István árvaszéki elnök, dr. Löcherer Lőrincz főorvos, Mauks Endre pénzügyigazgató, Beregszászy István kir. tanfelügyelő, Czákó Ignác kir. mérnök az államépítészeti és Palasovszky Sándor kir. mérnök a folyamamérnöki hivatal képviselőjében. Az alispán jelentéséből megtudtuk, hogy az 1903. VIII. t. c. életbe léptetése folytán szervezendő 4 határszéli rendőrkapitányi állásból egy Sátoraljauhelyben fog felállítani. Kovács Árpád honnonyai körjegyző ellen az alispán fegyelmi eljárást rendelt el a nyáron, mert az irodája részére szükséges nyomtatványokat és irodaszereket a község számlájára rendelte meg. A bizottság a fegyelmi eljárást megszüntette, mert Kovács a tartozást kifizette és így a községre kár nem háramlott, de egyben kimondotta, hogy eljárása szabálytalan volt és figyelmeztette, hogy jövőre hasonló eljárástól tartózkodjék. Hosszabb vitát idézett elő az a vízhiány, amelylyel Sátoraljauhely város évek óta küzd. A vitában az elnöklő alispánon kívül dr. Löcherer Lőrincz főorvos, id. Meczner Gyula, a tiszt főügyész, és Sennyey Miklós báró vettek részt és végül a közíg. bizottság elhatározta, hogy egyszer még, de most már utó-ljára felhívja a nemes magisztrátust, hogy komolyan foglalkozzék a víz-kérdéssel, különben a közíg. bizottság a miniszterium beavatkozását fogja indítványozni. Igazán itt az ideje — hisz a kolera is fenyeget — hogy egyszer már megmozduljon a város és tegyen valamit a vízhiány megszüntetésére. Szomoruan látjuk, hogy az alispán és főorvos legjobb szándéka mellett is ez az ügy nem bír előre haladni. Az előjáróság végtelen indolenciáján és némely város-atyák „nem adozunk“ elvén megtörik a közérdek és maradunk ahol voltunk. A pénzügyigazgatónak alig volt jelenteni valója, néhány adó törlésén kívül. Kivételesen sovány volt a tanfelügyelő tárgysorozata is. Magyar-azat: vakáció volt. Egy iszákos tanító ellen a miniszter elrendelte a fegyelmi eljárást. A mérnök urak szak-dolgo-akat referáltak. Az ülés 1 óra felé ért véget.

(A vármegye őszi közgyűlése folyó hó 28-án fog megtartatni, melynek teljes tárgysorozatát jövő számunkban közöljük.

(Városi közgyűlés Nagymihályban. Nagymihály város képviselőtestülete f. hó 4-én közgyűlést tartott,

melyen Bajusz Andor főszolgabíró elnökölt. A képviselőtestület megvizsgálta az 1904. évi községi zárszámadást s azt helyesnek találta. E szerint volt 70679 kor. 27 fill. bevétel és ezzel szemben 69242 kor. 86 fill. kiadás. A felesleg tehát 1436 kor. 41 fill. Ezuttal a képviselőtestület a kör-orvosi állás fizetésrendezésének kérdésével foglalkozott s a maga részéről hozzájárul ahhoz, hogy e fizetés 800 koronáról 1200 koronára emeltes-sék s hajlandó az ezen többletből reá eső 160 koronát megszavazni. A városi árúbódnak villanyvilágítás-sal való felszerelését is elhatározta a város, ha a befektetendő tőkének évi 10 százalékát a bódék bérlői hajlandók megtéríteni. Végül megszavaztak még 500 korona póthitel a városi épületek fenntartási költségeire és elutasították Lászlóffy Lászlónak a 8 százalékos járdázási pótdadó elen-gedése iránti kérelmét, ezután a gyű-lés véget ért.

(Választási mozgalmak a város-nál. Sátoraljauhely rendezett taná-esu város előjáróságának hat évi megbízatása lejárván Dókus Gyula alispán az összes megüresedő állá-sokra pályázatot irt ki, melyre a kér-vények f. hó 15-én délután 5 óráig adandók be. Betöltés alá kerül a pol-gármesteri (4000 kor. fiz. 700 kor. laktér), az árvaszéki ülnöki (2800 kor. fiz. 600 kor. lb.) a gazdasági és közigazgatási tanácsosi (2800 kor. fiz. 480 kor. lb.) az ügyészi (1600 kor. fiz.) pénztárnoki (2600 kor. fiz. 600 kor. lb.) ellenőri (2400 kor. fiz. 480 kor. lb.) számvevői (2400 kor. és 480 kor.) alkaptányi (2000 kor. és 480 kor.) alorvosi (1200 kor.) állat-orvosi (720 kor. tiszteletdíj) közgyámi (1000 kor. és 360 kor.) számgyakor-noki (800 kor. és 200), két közigaz-gatási gyakornoki (1000 kor. és 200 kor.) s egy első osztályú irnoki áll-lás (1200 kor. és 360 kor.) Ez állá-sokra természetesen pályázhatnak: a polgármesteri állásra Székely Elek, az árvaszéki ülnöki állásra ifj. Bá-nóczy Kálmán, a gazdasági tanácsosi állásra Hell Jenő, a közigazgatási tanácsosi állásra Bogvay Béla, az ügyészi állásra Kiss Odön, a pénz-tárnoki állásra Valkovszky Elek, a pénztári ellenőri állásra Arnótfalvy Emil, a számvevői állásra Szőlőssy Sándor, az alkaptányi állásra Juresó Agoston, Kellner Sámuel és Móre Gyula, az alorvosi állásra Dr. Stern Armin, az állatorvosi állásra Borcsik Gyula, a közgyámi állásra Mitrik Mihály, a közíg. gyakornoki állásra Nyeiczkey Antal. Az I-ső oszt. irnoki állásra: Andorkó Gyula, Rich-valszky Ferenc, Timkó Gyula, Wieden Ede és Zsihovics Gyula. Az esetleg megüresedő II. oszt. irno-ki állásra: Kleinmann Simon, Timkó Gyula és Zsihovics Gyula. — A pá-lyázati határidő lejártáig, szeptember 15-éig pályázók névsorát szombati számunkban közöljük.

(Hirdetmény. Mindazon szőlő-birtokosok, a kik f. 1905. évben vá-randó termésüket és ezen termésű borra vonatkozó fogyasztási igényüket bejelentik, addó kedvezményben része-sülnek. Ugyanezért felhivatnak a szőlőbirtokosok, hogy folyó 1905. év-ben remélhető szőlőtermésük mennyi-ségét, abból saját fogyasztásra szánt részt és az adókedvezményre vonat-kozó igényüket 1905. évi szeptember hó 30-áig Hell Jenő h. tanácsos 5. sz. hivatalos helyiségébe a hivatalos órák alatt jelentésük be, mert külö-mben az adó kedvezményre nem szá-míthatnak. Sátoraljauhely, 1905. évi szeptember 12-én. Székely Elek, pol-gármester.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek huru-tos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figye jünk, hogy minden üveg alantl czzéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

Sirolin

HIREK.

— **Erzsébet.** Gyásznapja volt a magyar nemzetnek. Hetedik évfordulója 11-ike annak a gyászos, szomorú eseménynek, amidőn egy gonosz kéz tördöfése megállította a legnemesebb és legjóságosabb szív dobogását. Mély megdöbbenéssel, leirhatatlan fájdalommal vette akkor az ország népe a lesújtó hírt és ma hét év múltán, bánatosan emlékezünk vissza arra a szomorú eseményre, amely az országot királynéjától, ősz uralkodónkat pedig szerető hitvesétől fosztotta meg. Pihenni ment a mi jó királynénk s egy átkos tördöfés elpihentette az ő jóságos szívét örökre. Ejtsen e napon minden magyar ember egy könyvet és küldjön egy sóhajt ama kriptá koporsója felé, ahol népétől megsiratva, alussza örök álmát, ami glóriás nagyasszonyunk. A tegnapi hetedik évforduló alkalmából a helybeli róm. kath. plebánia-templomban gyászistentiszteletet tartottak, melyen részt vettek a helybeli állami hivatalok tisztviselői és a vármegye tisztviselői is, azonkívül nagyszámú közönség. A gyázmisét *Szedlaček* Szilárd káplán tartotta.

— **Kegyés alapítvány.** Néhai *Stépán Sándorné*, szül. *Kazinczy Rózália* végrendeletében a málcái ev. ref. egyház lelkészi fizetésének javítására egy 4000 koronás alapítványt létesített. Ezen alapítvány kamatai a mindenkori lelkésznek az elhunyt halálának évfordulóján lesznek fizetve. A végrendelet a málcái ev. ref. iskolának 2000 koronát hagyományozott.

— **A hadgyakorlatok vége.** A kassai VI-ik hadtest gyakorlatait ma fejezték be vármegyénkben. A gyakorlatok általában véve nem voltak rendkívül fárasztók, mert az időjárás kedvező, inkább hűvös volt. Csak az utóbbi napok nagy melege viselte meg kissé katonáinkat. A hadgyakorlatot ma reggel fújták le az összes csapatoknál, melyet rövid pihenés követett, majd minden csapatot elvonult kijelölt helyére, ahonnan még a mai nap folyamán hazafelé, állomáshelyeikre utaztak. A hadgyakorlaton résztvett gyalogsági csapatoknak legnagyobb része vasuton indult utnak, míg a közben állomásozó csapatok, így az újhelyi honvédszázalaj is, holnap, 13-án gyalogszerrel érkeznek városunkba. Az újhelyi állomásra a mai nap folyamán több katonai vonat fog berobogni, mely a messziről ide érkezett katonaságot viszi hazafelé. Azonkívül ma délelőtt vonult be a gyakorlatok színhelyéről a Nyiregyházi állomásozó 14-ik es. és kir. huszárezred egy százada, az utász szakasszal, továbbá az ezred törzse és a dandárparancsnokság. A huszárok holnap is nálunk maradnak és f. hó 14-én indulnak Nyiregyháza-ra.

— **Halálozás.** *Bügler János* Lajosné szül. *Dolozselek Margit* — mint részvétellel értesülünk — ma déli 12 órakor 24 éves korában elhunyt. A fiatal szép asszonyt éveken át tartó izületi csúsz gyötörte, mely hosszú szenvedés után végre kioltotta ifjú életét. *Dolozselek Albert* birtokos az elhunytban leányát, *Bügler János* takarékpénztári könyvelő pedig szerető hitvesét gyászolja. Temetése folyó hó 13-án, szerdán délután 5 órakor fog a Rákóczy-utcai gyászházból végbemenni.

— **Időjárás szeptemberben.** Meteor, a szegedi időjós jelenti: Szeptember hó esomópontjai: 1, 4, 5, 6, 12, 13, 17, 20, 21, 24, 26, 28, 29, a melyek közül az 1, 12, 17 és 29-iek az erősebbek és pedig az 1-ső csapadékos jellegű s ezzel a jövő hó eleje szintén ilyennek s erősen változóknak ígérkezik. 6-tól 12-ig állandó derült, ezt követőleg hűvös jelleggel változó, míg a 12-ét követőleg újra állandóbb, derült, mely ekkor hosszabb tartalmunak ígérkezik.

— **Monstre-verekezés.** Épületes látvány volt szemtanuja folyó hó

10-én este a Főútcán sétáló közönség. Egy nagyobb, ittas fiatal emberekből álló csapat haladt végig az utcán elég kedélyes, vig hangulatban. Egyszer csak egyikök tréfából végig vágott az előtte botorkáló társa hátán, a mit ez nem vett tréfának, mert a következő pillanatban hirtelen megfordult és olyat cserdített a bottal hadonászó ifju képére, hogy az végig terült a földön. A virágos kedvében volt társaságnak harcias hajlamu tagjai erre összekaptak és ki bottal, ki kézzel akart magának igazságot szolgáltatni. Valóságos kis ütközet fejlődött ki a két részre oszlott csapat között. Már-már a döntő roham következett volna, ha néhány rendőr oda nem ér idejében és ki szép szóval, ki pedig kézzelfoghatólag rendet nem csinál a békétlenkedő ifjak között. Az ekként létrejött békekötés után a háboru véget ért, melynek néhány sebesültje is van, akik többnyire fejükön és arcukon szenvedtek kisebb nagyobb folytonosság-hiányokat.

— **Zemplénavármegye állategészségügye.** Zemplénavármegyében a *rühkór*: a bodrogközi, szinnai, sztropkói; a *sertésorbán*: a bodrogközi, sárospataki, sátoraljaujhelyi, szerencsi, tokaji és varannói; a *sertésvész*: gálcsécsi, homonnai, nagymihályi, sárospataki, sátoraljaujhelyi, szerencsi, sztropkói, tokaji és varannói járásban van elterjedve. A többi állati betegség szórvaosan fordul elő.

— **Egy kalandornő elfogatása.** Ügyes fogást csinált a szerencsi csendőrség. Debrecenből menekülve a szerencsi állomáson letartóztatta *Ogai Regina* Ilona állítólagos zene- és nyelvmesternőt, aki ügyesen kieszt szédélgeivel igen sok embert károsított meg. Debrecenben *Németh Mátyás* vendéglőjében lakott több hetet át. Az ellátási költségeken felül kikapott a vendéglőtől 350 koronát. A személyzet becsapására irányult törekvéseit is mindig siker koronázta, mert biciklis bűntársa naponként többször látogatta meg apokrif sürgönyökkel, mely gyakori látogatás bizalmat keltett a vendéglős és személyzetében. Közben ellopkodta a vendégek ruháit s cserébe a maga rongyait hagyta ott. Fenti napon aztán észrevétel nélkül. Csak hogy az élelmes vendéglős nyomon követte. Így került aztán előbb a szerencsi csendőrség kezébe ahonnan a debreceni fogházba internálták.

— **Sáros vármegyei összekötő vasut.** A kereskedelmiügyi miniszter báró *Sennyey Miklós* cigándi nagybirtokosnak az államvasutak *Sárospatak* állomásától Karád község, Lajos major, Borsótanya, Nagyhomoktanya, Ricsé, Láca, Perbenyik, Királyhelme, Boly, Kéke és Szinyér községek határain át az államvasutak *Bodroszerdahely* állomásáig, továbbá Lácánál való elágazással Nagytárkányig, Királyhelmenél való elágazással egyrészt Baeska község határain át Botyánig, másrészt *Leleszig* és végül Bolynál való elágazással Szentesig vezetendő keskeny nyomtávú, gőzüzemű, h. é. vasutvonalakra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Háromszoros öngyilkos.** *Kanalas József* szerencsi tekenőcsináló cigány háromszoros öngyilkosságot követett el. Először felakasztással akart véget vetni életének, de a kötélt gyenge volt elszakadt s így életben maradt. Következő nap egy ki fent borotválva próbált szerencsét, de ez is rosszul sikerült, mert a gyors orvosi segítség ismét visszaadta az életnek. Úgy látszik azonban, hogy mindenképpen ráunt az életre, mivel már a következő nap reggelén, mint halottat huzzták ki a legelőn lévő itató kutból.

— **Cirkusz variété-társulat.** *Müller Vilmos* cirkusz variété-társulata Ungvárról városunkba érkezett és holnap, f. hó 13-án kezd meg előadásainak sorozatát a torna-eszarnok helyén felállított sátorban.

— **Gyilkosság Komlóskán.** F. hó 10-ikén délután 3 órakor Komlóska községben két gazda valami felett össze veszett és *Palviscsák Istvánt* sógora *Kusnyir János* egy karóval egy csapásra lebunkózta. *Palviscsák* menten szörnyet halt, 3 árva és özvegye siratja. A tettes elmenekült. Kézrekerítésére a hatóság megtette az intézkedést.

— **Birtokvétel.** *Schwarz Bernát* és társai megvették *Spiegel Samu* és *Spiegel Bernát* örökösei tulajdonát képező rebriniki birtokot 200.000 korona vételárért. — Az ordasfalvi gazdák megvették a kassai takarékpénztár tulajdonát képező sztárai birtok egy részét 130.000 koronáért és azt 7 holdas parcellákban egymás között feldarabolták. — A birtokhoz tartozó erdőseget és kastélyt, mint értesülünk, lengyel földbirtokosok 220.000 korona vételárért vették meg.

— **Dunky fivére** cs. és kir. udvari fényképészek Sárospatakon, a Kossuth-utca 70. sz. Bakó féle házban lévő műtermet hosszabb időre kibérelték és most átalakították úgy, hogy ép oly szép képeket fognak ott készíthetni mint akár Kolozsvárt, Miskolcon, vagy Sátoraljaujhelyben. A megnyitás e hó 24-én lesz és ezután minden második vasárnap nyitva lesz.

TANÜGY.

Körlevél Zemplénavármegye tanító karához.

F. é. július hó 17-én tanterület minden egyes iskolájának vezető tanítója illetve igazgatójához felhívást intéztem s ugyanakkor gyűjtőlevelet küldöttem ki, kérve mindnyájukat, hogy a „*József kir. herceg szanatorium Egyesület*“ ügyét melegen felkarolni és saját hatáskörükben minden lehető megtenni sziveskedjenek az iránt: hogy e valóban nemes célú és az emberszeretet szolgálatában eminens helyet elfoglaló intézet megerősödjék, közhasznú működését mentől szélesebb körre terjeszthesse ki s ezáltal a segélyére szorult betegeknek mentől nagyobb számát részesíthesse áldásaiban.

Az intézmény célját a pártolás módzataival együtt, előhivatkozott körlevelemben kellően megvilágítottam. Szavak bősége helyett a szívre és a humánus érzésre apellálok most, amidőn újból szeretettel kérem Zemplénavármegyének minden nemes ügy támogatására kész, buzgó tanítóikarát, hogy az említett szanatorium ügyét melegen felkarolni s tehetségüket szerint előbbre vinni sziveskedjenek.

A kiküldött gyűjtőlevelek közül — erős meggyőződésem szerint — egy sem fog üresen visszaérkezni, mert ha van nemes cél, üdvös intézmény, amelyet a jótékony érzés támogat: úgy ez a szanatorium az első helyet kell hogy elfoglalja a mi tanítósgunk jóért hevülő, üdvösért buzgólkodó lelkében.

Felkérem azért ismételtelen e vármegye tanító karát, hogy az elmondottakat megszívlelve hasson oda minden egyes, hogy egy-egy téglát vigyen buzgalomával az emberszeretet legmagasztosabb templomának felépítéséhez.

A gyűjtőlevelek beküldését ez évi okt. 15-ig kérem.

Sátoraljaujhely 1905. szept. 12.

Beregszász István, s. k.
kir. tanfelügyelő.

— **Értesítés.** A sátoraljaujhelyi iparostanonc iskolában az 1905-1906. tanévre a beiratások szeptember hó 14-től 20-ig, a rendes tanítási napokon d. u. 6-8 óráig az állami elemi iskola II. A) fiosztálya termében eszközöltetnek. Erről a tanonctartó iparosmestereket van szerencsém értesíteni. Sátoraljaujhely, 1905. szept. hó 11-én. Vágó Gyula ip. tan. isk. igazgató.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Nyílt levél

Dr. Virágh Pál sztropkói plebános Urhoz!

Főtisztelendőség, mint a hittudományok doktora, kell hogy átérezze a mise magasztosságát. Történelmi nevezetességű templomunkban, a hol az Urat dicsérik, van egy „*Dzsin-giskán*“ rendszerű ócska trombitákból és egy dobbal felszerelt egyházi zenekar, a mely zenekar rémes állapotba hozva a hívőket, a mise magasztosságából levon és a hívők lelki érzelmét sérti. Tudja jól Főtisztelendőség, hogy e hangszerrel egyházi éneket kísélni nem lehet, mivel e disz zene trombitái csak a befúvás következtében adnak hangot, még pedig olyat, mintha a primet a sakál vinné. Nagyon resteltem, hogy a püspök urat, az általa mondott mise alatt idegessé tette e zenekar vonítása. Továbbá nagyon resteltem, hogy e zenekar vezetői a panszlávizmus Apostolai, a kik Magyarországon csak a tót Istent hiszik és a templomban a szertartásoknak panszláv értelemben vezetők.

Főtisztelendő Ur! Ez a mi régi templomunk nincsen nemzetiségi, rang és rendi álláshoz, sem pedig egyes emberek által képzelt különös jogokhoz kötve, ez edes mindnyájunké, tehát ha egyes panszlávok vezetni akarják az egyházi szertartásokat, dacára annak, hogy a mikor állását elfoglalva, eleinte nagyon sokat engedett nekik, de most már Ön hibáját belátva másképpen gondolkodik, arra kérem: üssön közzé e bandának. A mi tótjaink maradjanak tótnak, hiszen ők értelemben magyarok, de a panszlávok pusztuljanak!!! Legyen templomunk az Istennek és haza szeretetnek felállított oltára, de ne legyen egyes panszláv és spiritusz hősnék, mintegy kedvtelő és szórakoztató hajléka.

Azon reményben, hogy Főtisztelendőséggeddel egy nézetben vagyunk, maradtam:

Sztrapkón, 1905. évi szept. 10.

lelki hive

Haraszthy József.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szilágyi Diskant**, miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóra, valamint legújabb „*Villám*“ centrifugális bogyzó és zuzógépre felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített „*Kossuth*“, „*Kincsem*“ és „*Hegyalja*“ borsajtók, nem különben a nagy üzemű préseléshez készített *Rákóczy* „kettős kosaru“ sajtók, a melyeknél a régi világ fából készített prése genialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamátját nem befolyásolja. A törkölt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításra a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

G. I. Nagykövesd. Ön saját soraiban is elismeri, hogy az ottani táviró felállítására azért késik, mert az 500 kor. jövedelmet még nem garantálták s e miatt a vármegye-közülése elé kívánja vinni az ügyet; hát ennek abszolute semmi eredménye nem lesz, mert a vármegye önk. helyett bizonyára nem fogja az említett jövedelmet garantirozni, ez Nagykövesd és az érdekeltek közönség kötelessége, ottan kell a dolgot mozgatni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

Szőlőtermés eladás.

A néhai dr. Horváth Endre örökösei tulajdonát képező, a Nagy-Szárhegyen fekvő, folyó évi egész szőlőtermése szeptember hó 14-én délután 3 órakor, a sátoraljaujhelyi kir. közjegyző közbenjöttével, ott a helyszínen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen eladatik, melyre az árverezni szándékozókat ezennel meghívom.

Boross László.

Eladó

150—200 métermázsza passatutti, chasselas rouge és chasselas blanc-csemege szőlő Sátoraljaujhelyben, a „Fekete-hegyen“
Évva Ödönnél.

Magyar gazdasági ispán

kerestetik 1906. évi január 1-től leendő belépésre.

Czim megtudható a kiadóhivatalban.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvettem.

Jóbirnevü vendéglőmben kitünő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.

Saujhely, Korona-u.

Köszvény és csuz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPERATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszerárakban.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

Kriegner György „Korona“-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Szörvestő

A legyileg megvizsgált, emellett hatóságilag az országban általánosan ismert és legkevesebb is aránya és az országban a szörvestő, finomságot és simaságot. Ár 7 korona. Vidéki megrendeléseket díjazás nélkül megküldi
Schmidek I. Budapest, VII., Nyár utca 18.

Tanulóul

felvétetik egy jó házból való fiú Bánóczy Kálmán sütődjében.
Sátoraljaujhelyben.

BÁLINT IMRE építész

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZO

Sátoraljaujhely, Kossuth-utca 197. szám.

FOGLALKOZIK:

lakóházak, gazdasági épületek építésével, tervezésével, művezetésével s elvállal az építkezéshez tartozó bármely munkálatokat.

Gazdasszonynak

vidéki urnő egy idősebb leányt vagy asszonyt keres szept. 15-re.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Cimbalom

Schunda-féle, pedálos, kettős hangszekrényvel eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

Egy szám Budapesten és a vidéken 2 krajcár.

Szenzációs tartalom.
Radikális ellenzéki politika.
A legelterjedtebb és legnépszerűbb magyar napilap.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.
Főmunkatárs:
Abrányi Emil.

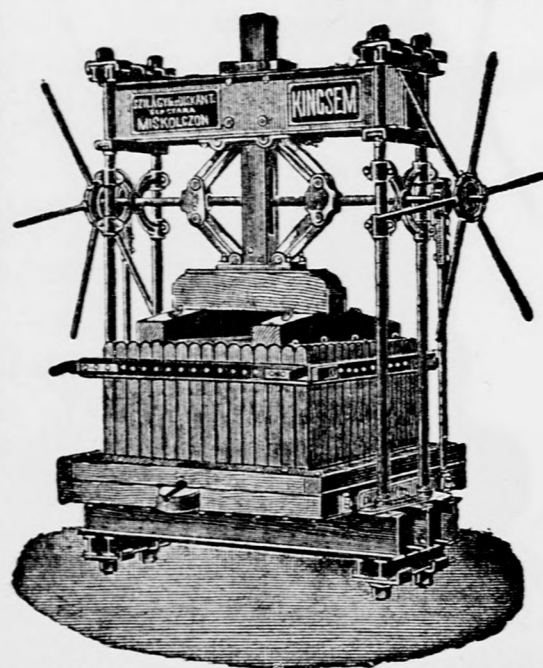
Politikai cikkei legnagyobb részét írják:
Ugron Gábor.
és Mezei Ernő.

Az összes lapok megelőzésével már kora reggel megérkezik az összes vidéki városokban.

A legkitünőbb magyar lap a legolcsóbb is.
Előfizetés:
Negyedévre 4 kor. (2 frt.)
1 hónapra 1.40 kor. (70 kr.)
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

1902. orsz. gazd. kiállítás, Pozsony: I-só díj, aranyérem.

1902. borászati kiállítás, Eger: I. díj, díszoklevél és aranyérem.

1901. temesvári kiállítás, I. díj, díszoklevél.

Arjegyzék ingyen.

BORSAJTÓK

Legújabb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth“, „Kin-csem“, „Hegyalja“, „Mabille“ és „Aczélorsós“ a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű

Rákóczi kettős kosaru sajtók
nagyüzemű préseléshez.

FŐELŐNYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfelfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőllőzuzók és bogyzók!

„Villám“ legújabb centrifugális bogyzó és zuzógépek.

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁRA,
MISKOLCZON.

Teljes ellátást

nyerhet intelligens családnál az iskolai tanévre egy leány, ki ott cimbalmozni is tanulhat.

Czim: e lap kiadóhivatalában.

Kiadó

egy négy szobás szép lakás kis kerttel, kuttal és minden hozzávalóval a Kossuth-utczában.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.